

FISKIVINNUMÁL —

**ið JAVNAÐARFLOKKURIN hefur lagt fram og barst
fyri à tíngi.**

FÖROYA FISKASÖLA

I tingsetuni apríl—maí 1948 var stovnanin av Föroya Fiskasölu til viðgerðar.

Hvørja stöðu tóku flokkarnir tá?

Svarið er, at Föroya javnaðarflokkur og gamli sjálvstýrisflokkur vóru einastu flokkar, ið bardust fyri, at fiskimannastattin skuldi verða fullt umboðaður í stjórnarminni av fiskasöluni. Hinir flokkarnir samtyktu at geva Föroya Fiskasölu einkarrætt til alla salt- og klippfiskasölu í Föroyum uttan nakra treyt, ið tryggjaði fiskimannastattinum umboðs- og stjórnarrætt í felaginum i mun til part sín av veiðini. Men teir bara ikki settu stav á blað fyri at verja fiskimannans interessur, men teir stríddust imóti tí við at fella javnaðarflokksins uppskot.

Tá ið millum fiskimenn og aðrar Föroyingar hefur staðið nógv tjak um Föroya Fiskasölu og verið funnist at, at lögtingið ikki vardi fiskimannans interessur í hesum máli, er tað beint at undirstríka, at tað væl er satt viðvíkjandi sambandsflokkinum og fólkaflokkinum, men ikki javnaðarflokkinum. Tvörturimóti. Aðrenn fiskimannafelögin gjördu vart við seg í hesum máli, settu javnaðarmenn undir tingviðgerðini av málinum fram hetta

Greinda Broytingaruppskot (sí lögtingst. 1948, bl. 43).

Föroya javnaðarflokkur og sjálvstýrisflokkur ið tíngi eru á einum máli um, at tað er avgjört neyðugt at hava eina miðstöðu fyri sölu av salt- og klippfiski okkara. Men flokkarnir halda stýrið fyri hesa miðstöð eigur at verða sett soleiðis, at veiðimenninir eiga helmingin av stjórnarminnum, meðan hin helmingurin verður at seta av teim, ið fiskiförini eiga (útgerðarmonnum). Hetta svarar til sáttmálan og býtið, tá ið veiðan kemur heim hugast kann sum verandi rimiligt, at fiskimannafelögin fingu 60 pst., skipara- og navigatörfelagi 25 pst. og maskinist- og motorfelagið 15 pst. av stjórnarhelminginum.

Flokkarnir loyva sær tí at seta fram uppskot um, at góðkenningin av einkarsölurætti til eina fiskasölumiðstöð verður

treytað av, at veiðimannafelögin seta helmingin av stjórnini.

Uppskot.

Istaðin fyri nevndarinnar uppskot punkt 1 verður sett:

Föroya lögting gevur landsstýrinum heimild til at geva einum lutafelagi sum sölumiðstöð fyri útflutningi av salt- og klippfiski einkarrætt til henda útflutning, treytað av, at stýrið er samansett sum í frammanfyri standandi greinda áliti skotið til“.

I tingtíðindi stendur viðari: „Greint uppskot frá Dam og fl. fall 7—0“.

Uppskotið hjá sambandsm. og fólkaflokksmönnum varð samtykt. Hetta uppskot ljóðar soleiðis (sí lögtingst. 1948, bl. 41):

1. Lögtingið góðtekur tað framsenda uppskot til lóg fyri L/F Föroya Fiskasölu (The Faroe Fish Exporting Company) og gevur landsstýrinum heimild til at geva hesum felagi einkarrætt til sölu av salt- og klippfiski, tá tað er stovnað“.

Soleiðis fall leikur tá. Soleiðis vannbýttu sambandsmenn og fólkaflokksmenn fiskimannastættin tá.

Aftur í ár hava javnaðarmenn reist spurningin á tíngi um at skipa so fyri, at fiskimannastætturin fær helmingin av umboðs- og stjórnarmonnum fyri Föroya Fiskasölu. Suðuroyar Fiskimannafelag hefur reist sama spurning.

I fiskivinnunevndini, sum viðgerð málið, hava javnaðarflokksins umboðsmenn flokksins vegna sett fram tvinni uppskot:

1. (i fyrstu syftu):

Föroya landsstýrið treytar framhald av einkarsölurættinum, tað hefur givið L/F Föroya Fiskasölu við, at felagið á fyrsta aðalfundi sínum broytir lóg sína soleiðis, at fiskimannastætturin fær helmingin av umboðsmönnum i starvsnevnd og umboðsmannanevnd felagsins, og av hesum helmingi verða fiskimannafelögin at fáa 60 pst., skipara- og navigatörfelagið 25 pst. og maskinist- og motorpassarafelagið 15 pst.

Verður stakur limur í starvs- og umboðsmannanevndum, verður kastað lut um hann millum

fiskimannastættin og reiðara-stættin.“

2. (i aðru syftu):

Til fyrivarni, um hetta uppskot fellur ella ikki verður framt av Föroya Fiskasölnnar aðalfundi, hefur javnaðarflokkurin iðru syftu sett fram uppskot til tingsamtyktar viðvíkjandi stovnanini av og reglum fyri einari nýggjari fiskasölu, kallað: Lutafelagið Föroya Lands Fiskasöla.

Lógir felagsins eru settar upp i uppskotinum, og — um tað verður samtykt — fær landsstýri heimild og skyldu til at lýsa tær og seta felagið á stovn, um aðalfundur Föroya Fiskasölnnar ikki vil broyta felagsins samtyktir soleiðis sum skotið uppá.

Hitt nýggja landsfelagið fær sjálvandi einkarrætt til alla salt- og klippfiskasölu i Föroyum og verður sum sagt eitt an-

deilsfelag skipað á sama hátt sum Föroya Fiskasöla er og Föroya Fiskaexport var uttan tað, at fiskimannastætturin verður at velja helmingin av umboðsmanna- og starvsnevndarlimunum og limir felagsins hina helvtina og so tað, at tær lógbroytingar, ið krevjast gjörðar, verða at gera av lögtinginum.

Javnaðarflokkurin hefur við hesum uppskotum lagt góturnar greiðar hjá Föroya lögtingi at veita fiskimannastættinum rettvisan lut i stjórnarvaldinum fyri sölu av okkara salt- og klippfiski. Og tað er at vænta, um sambandsmenn og fólkaflokksmenn ikki vilja verða merktir sum argastu andstöðumenn Föroya fiskimanna at teir vilja taka undir og saman við javnaðarmönnum samtykkja uppskotini.

(Les i framhaldi av hesum „Korta nei“ á 2. síðu).

Forskostrindan av minstulön fiskimanna.

Verða fiskimenn nú at fáa avrokning og pening sín i rättari tíð?

Tað má ikki henda aftur sum hent er i 1949, at fiskimenn megu biða eitt ár og meiri eftir avrokning og peningi sínum.

Fyri at hetta kann verða framt, hefur Föroya javnaðarflokkur á tíngi sett hetta

UPPSKOT

til

lóg um löngjaldingarskipan skipsfiskimanna.

gr. 1.

Sum ein deild av löngjavnargrunni skipsfiskimanna verður gjörd ein skipan fyri rindan av eini forskotslön uppá kr. 500,— ella eina aðra peningahædd, ið svarar til ta til eina og hvørja tíð galdandi minstulön, til hvønn mynstraðan fiskimann, ið skrivliga ynskir tað, fyri tíðina, hann er til sjós, um hann ikki fær regluliga goldna lön á annan hátt.

gr. 2.

Stjóri löngjavnargrunnsins fær undir umsjón av grunnins stýri i hendt at umsita lönrindanina, og stendur hann og stýrið til svars fyri lögligari bókaferð, og at lönrindanin fer fram á tryggu rættarstöð eins og tað altíð verður, aðrenn peningurin verður goldin, fingin

gr. 3.

Til lukan av hesi uppgávu kann avlopspeningur löngjavnargrunnsins verða nýttur.

Um hann ikki røkkur, kann stjórin saman við grunnins stýri grunnins vegna læna:

úr rakstrargrunni Föroya Fiskasölnnar

úr löngtingsgrunni, t. d. tí sociála grunninum,

frá lögtinginum,

frá státtinum,

av kriggstryggingaravlopinum,

ið státturin eigur, og sum talan hefur verið um at nýta til frama fyri föroysk endamála.

Um ikki alt kann verða lænt av einum, so nakað av hvørjum, til tess, peningurin er nóg stóur, til, at grunnurin altíð kann vera gjaldfóður.

gr. 4.

Roknskaparavlegging, roknskapargrannskan og eftirlit verða at fara fram á sama hátt sum hjá löngjavnargrunninum.